

Misstanke om urinvägsinfektion

– information till boende, anhöriga och personal vid särskilt boende för äldre

Många äldre, framför allt kvinnor, har bakterier i urinen utan att detta orsakar några besvär. Detta gäller inte minst personer på särskilda boenden, där så många som hälften kan ha dessa bakterier. Om personen dessutom behöver urinkateter kan man räkna med att det alltid finns bakterier i urinen.

Bakterier som finns i urinen utan att orsaka symtom är "snälla" och ska inte behandlas med antibiotika. Detta tillstånd kallas "asymtomatisk bakteriuri" och är inte en urinvägsinfektion. Förutom risken för biverkningar kan onödigt antibiotikabehandling öka risken för mer svårbehandlade urinvägsinfektioner och medverka till utvecklingen av antibiotikaresistenta bakterier.

Urinvägsinfektion, eller blåskatarr, orsakas av att bakterier i urinblåsan ger en inflammation i blåslemhinnan. Det kan leda till olika besvär när man kissar, såsom sveda och trängningar, samt illaluktande och grumlig urin. Dessa symtom kan dock ha flera andra orsaker, t.ex. att personen druckit för dåligt. Symtom som trötthet, förvirring, oro och nedsatt aptit hos äldre är inte heller typiska för just urinvägsinfektion, utan kan ha många olika orsaker.

Om det finns misstanke på urinvägsinfektion bör detta handläggas av ordinarie läkare på dagtid. Urinprovstagning ska bara göras efter omsorgsfull klinisk bedömning och där andra orsaker till symtomen övervägts.

Även när läkaren bedömer att en urinvägsinfektion föreligger kan man så länge personen inte har feber avvakta några dagar med behandling, eftersom det är ett ofarligt tillstånd som ofta går över av sig själv.

Antibiotikabehandling påverkar alltid den normala bakteriefloran i kroppen och ökar risken för utveckling av motståndskraftiga och svårbehandlade bakterier. För att vi även fortsättningsvis ska ha tillgång till verksamma antibiotika är det därför viktigt att bara använda dessa när de verkligen behövs. Äldre personer som har bakterier i urinen men som är besvärsfria har ingen nytta av antibiotika.

Åke Örtqvist
Smittskyddsläkare